

## ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ЕКОНОМІЧНОЇ СУТНОСТІ ТА КЛАСИФІКАЦІЇ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

*В. В. Терпак, здобувач вищої освіти групи Б-3/1  
обліково-фінансовий факультет, МНАУ*

Основні засоби є основою матеріально-технічної бази будь-якого сільськогосподарського підприємства. Від правильної та раціональної організації обліку, залежить подальший процес їх відтворення та оновлення, що призведе до покращення забезпеченості підприємства сучасними та водночас конкурентоспроможними засобами праці.

Економічна сутність та класифікація основних засобів досліджувалася у працях багатьох науковців. Серед них: Г. Кірейцев [1], А. Завгородній [2], С. Мочерний [3], Т. Бутинець [4], І. Ковальчук [6] та інші. Проте, тема з кожним днем набуває все більшої актуальності та потребує подальших досліджень.

Основні засоби є одним із трудомістких об'єктів бухгалтерського обліку. Це обумовлено, здебільшого, складністю їхньої структури та різноманіттям облікових завдань. На сьогоднішній день, в економічній літературі не існує єдиного підходу щодо визначення дефініції «основні засоби», всі вони різняться за своєю суттю та змістом (табл. 1).

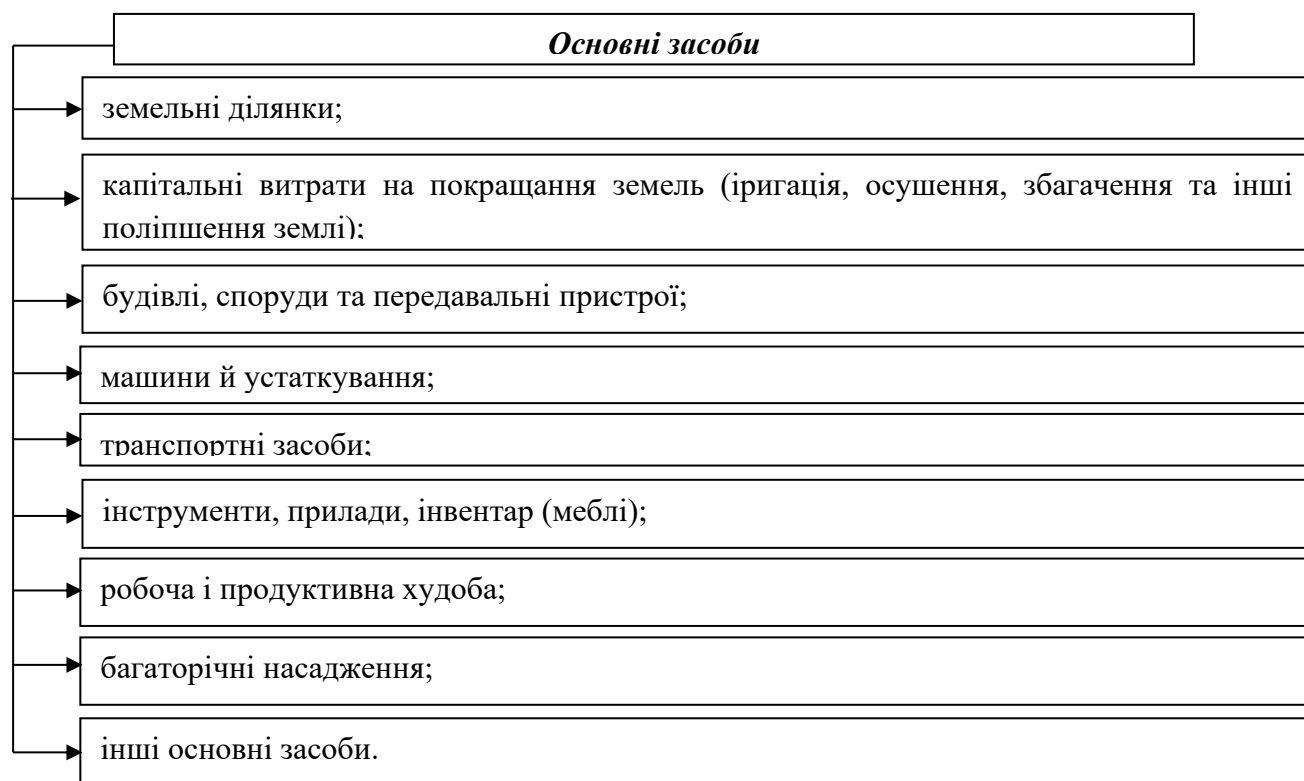
Таким чином, можемо відмітити, що основні засоби – це матеріальні активи, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких більше одного року (або операційного циклу, якщо він більше одного року), які підприємство утримує із метою використання їх у процесі виробництва або поставки товарів, надання послуг, надання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій [5].

**Таблиця 1 Визначення дефініції «основні засоби» у працях вітчизняних науковців**

Автор	Визначення
Г. Кірейцев	Основні засоби – це частина майна підприємства, що переносить свою вартість на новостворений продукт частинами за декілька виробничих циклів [1]
А. Загородній	Основні засоби – це сукупність матеріальних активів, які тривалий час у незмінній натурально-речовій формі використовуються у виробничому процесі [2]
С. Мочерний	Основні засоби розглядаються як засоби праці, що експлуатуються довше ніж один рік і мають вартість понад встановлений ліміт; повністю і багаторазово беруть участь у процесі виробництва; переносять свою вартість на готову продукцію частинами у міру зносу [3]
Т. Бутинець	Основні засоби розглядаються як вкладений капітал, і, відповідно, повинні обліковуватися за собівартістю і їх можна прирівняти до витрат майбутніх періодів; основні засоби розуміються як ресурс, що знаходиться на підприємстві [4]

Джерело: систематизовано автором

Для цілей бухгалтерського обліку основні засоби класифікуються за відповідними групами (рис. 1).



**Рисунок 1 – Класифікація основних засобів за групами (для цілей бухгалтерського обліку)**

Джерело: побудовано автором

Необхідність поділу основних засобів на групи зумовлена тим, що за своїм економічним змістом вони однорідні, але водночас різні за виробничо-технічним призначенням і часом відтворення. Чим довговічніший засіб праці,

тим повільніше він зношується, тим довше передає свою вартість продукції, яку виробляє. До однієї класифікаційної групи з метою зручності нарахування амортизації відносять основні засоби, які мають однаковий строк та інтенсивність експлуатації (рис. 2) [6, с.316].



Рисунок 2 – Класифікація основних засобів на підприємстві

Джерело: побудовано автором з використанням матеріалів [6, с.316]

Отже, можемо зробити висновок, що однією з умов ефективного функціонування підприємств, в умовах ринкової економіки, є їх забезпеченість основними засобами. Адже, вони є тією рушійною силою, за допомогою якої суб'єкти господарювання мають можливість виробляти якісну та конкурентоспроможну продукцію.

#### **Література:**

1. Кірейцев Г. Фінанси підприємств : навч. посіб. / Г. Кірейцев. – Житомир : ЖІТІ, 2015. – 272 с.
2. Загородній А. Фінансовий словник / А. Завгородній, Г. Вознюк, Т. Смовженко. – К. : Знання, 2010. – 495 с.
3. Мочерний С. Економічна енциклопедія : в 2 т. / С. Мочерний. – К. : Академія, 2001. – 848 с.
4. Бутинець Т. Основні засоби: точка зору економіста / Т. Бутинець // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. – 2017. – № 23. – С. 22–36.
5. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» : Наказ Міністерства фінансів України від 27.04.2000 р. № 92 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua>.
6. Ковальчук І. В. Економіка підприємства : навч. посіб. / І. В. Ковальчук. – К. : Заня, 2017. – 679 с.

**Науковий керівник – Потривасва Н.В.,  
д-р екон. наук, професор кафедри обліку і оподаткування  
Миколаївський національний аграрний університет**